

Miro Polák

...stopa na zemi v rýchlo plynúcom čase

PaedDr. Miroslav Polák sa výtvarnej tvorbe venuje celoživotne. Narodil sa 8. júna 1954 v obci Vlkaš, o ktorej veľa ľudí na Slovensku ani nevie, že existuje a kde ju hľadať. Svoje detstvo a mladosť prežil pri rieke Žitava, na lúkach, v háji, v záhradách. Tu zažil rôzne príhody, krásne momenty, na ktoré sa mu jednoducho nedá zabudnúť. Príroda bola pre neho obrovskou studnicou kreativity. Mal ambície študovať na vysokej škole výtvarných umení, čo mu nebolo umožnené. Avšak svoje úsilie neoslabil a rozvinul ho na Pedagogickej fakulte v Nitre. Je absolventom odboru výtvarná výchova a matematika. Študoval u akad. maliara Ľudovíta Jelenáka a akad. sochára Milana Marciňa, ku ktorému sa hrdo hlási. Už počas štúdií sa v jeho prácach prejavoval lyrický podtext, ktorý neustále rozvíjal v polohe meditatívnej, emocionálnej a filozofickej. Potvrdil svoju výtvarnú vyspelosť a celkovo pripravil do života 39 talentovaných adeptov, vrátane svojich dvoch detí, ktorí sa uplatnili aj v zahraničí v oblasti designu a architektúry. Autor žije a tvorí striedavo v Nitre a v obci Vlkaš.

Míra Poláka vnímame vo výtvarnom svete nielen ako sochára, rezbára, ale i jedinečného maliara. „V tvorbe sa dotýka rôznych tém, od vesmíru, kresťanských námetov, cez figurálne motívy, v ktorých dominuje láska, materstvo, zrelosť, životné skúsenosti, až po okruh orientovaný na sakrálnu tvorbu, mýty a legendy starých civilizácií. Dominantným je aj cyklus obrazov Žitava, v ktorom maľbou nádherne ospieval svoj rodný kraj.“ dodáva PhDr. Marta Hučková, 2020. V jeho celoživotnom tvorení je výnimočný autorský projekt Hviezdy trochu inak, ktorý sa skladal z niekoľkých výstav 2008, 2009, 2012, 2022. Približovanie dianie v slnečnej sústave, ale i zistenie, že vesmír je krásne farebný. Surfovanie po oblohe prostredníctvom Hubblovho teleskopu ho očarilo a inšpirovalo. Hviezdna obloha mu ponúkla námety, ktoré vo svojom citlivom umeleckom videní pretavoval v priblížení, ktoré riadi Univerzum.

Okrem umeleckej tvorby je Miro Polák autorom kníh Žitava (2016), Termál (2019) a Spomienky na Vlkaš (2020). V poslednej publikácii si odpovedá aj na otázku prečo sa jeden obyčajný človečik – Vlkašan Miro rozhodol napísať a namalovať aj knihu? „Pre budúce generácie. Preto je Vlkaš, blízke obce a široké okolie posiate mojimi drevorezbami, zreštaurovanými staručkými zanedbanými historickými sochami, ktorým som sa pokúsil vdýchnuť oživeného ducha. Je to len letmá zanechaná spomienka – malá stopa na Zemi v rýchlo plynúcom čase. Cítim, že spomienky treba zanechať budúciom deťom, ktoré raz budú dumať, ako sa kedysi žilo.“

Čo všetko predstaví autor návštevníkovi na aktuálnej výstave Žena a kvet uvidíte na vlastné oči a viac sa dozviete zo slov kurátorky výstavy. Veríme však že čas strávený pri dielach Míra Poláka obohatí váš život, vaše vnímanie a preskočí na vás iskra radosti, životnej energie a múdrosti, presne tá, ktorú vkladá autor do každého jedného svojho diela.

„Výtvarník tvorí diela, ktoré majú osloviť a formovať človeka. Ak vás na tejto výstave osloví iba jedno dielo, výstava splnila svoj účel.“

Miro Polák

„Míro Polák rád stvárnjuje mladosť a radosť zo života. Autorova maliarska, sochárska a rezbárska tvorba má veľmi priaznivú odozvu nielen na Slovensku, ale i v zahraničí. Jeho sochárske a maliarske diela sa nachádzajú takmer vo všetkých kontinentoch sveta.“

PhDr. Marta Hučková, 2012

Míra Poláka, ako výtvarníka, pozná väčšina jeho priaznivcov, milovníkov kultúry a výtvarného umenia predovšetkým ako sochára, rezbára, ale aj všestranného výtvarníka, ktorý sa vie zhostiť pre neho zaujímavého zadania v oblasti úžitkovej tvorby, reštaurovania sochy, prípadne konceptu a realizácie pamätného listu a i.“

prof. PhDr. Eva Kapsová, PhD., CSc., 2022

Výstava Žena a kvet predstavuje po pomerne krátkom čase prezentáciu novej tvorby z dielne sochára a rezbára Miroslava Poláka. Ostatná výstava, ktorá niesla titul Z vesmíru do hĺbín zeme (KOS Nitra, 2022) bola v tvorivej činnosti autora významným medzníkom. V istom zmysle akoby symbolom víťazstva ducha nad nástrahami telesnosti, a nepravosti osudu, s ktorými sa autor úspešne, aj prostredníctvom vôle k tvorbe v tom čase práve vyrovnal. Vtedajšia výstava bola zameraná na súbor malieb a kresieb reinterpretujúcich a dopĺňajúcich záznamy z vesmíru prostredníctvom Hubblovho teleskopu. Autor do záberov konkrétneho miesta vo vesmíre, do spleti hviezd rukodielne umne intervenoval, vkladal svoje vízie prepájajúce konkrétne s imaginárnym, detailné s abstraktným. Výsledkom bol pôsobivý poetický obraz uvádzajúci nás do priestorov nekonečna a fantázie bez toho, aby sa z neho vytratil reálny svet. Nadvážnosť na uvedenú sériu malieb predstavujú tu na prítomnej výstave obrazy zo série Vinobranie. Ich zaradenie na dnešnú výstavu je tiež symbolické. Diela predstavujú žatvu tvorivého ducha autora predovšetkým v poslednom období (2022-2024). Sú voľnou imagináciou slávania zberu úrody. Tento má na jednej strane vecnú, praktickú stránku, spojenú s náročnosťou úkonov a s pozitívnymi emóciami, ak ide o úspešný zber, a naopak môže byť spojený s pocitmi vrcholí, ak najrôznejšie okolnosti zmária námahu vloženú do práce pre budúcu úrodu. Autor sa obracia k tejto udalosti ako k symbolu radosti presahujúcemu rovinu účelu. Z obrazov cítime nielen moment zadostučenia po završení námahy, ale aj akési opojenie, ktoré je najmä práve s vinobraním spojené a ktoré je výrazom radosti a zadostučenia. Poetickú personifikáciu úrody a vinobrania autor prepája s vtipnými momentami obrazov viniča v úlohe ženskej ozdoby – náušnic.

Súčasná výstava predstavuje však predovšetkým tvorbu v oblasti sochy a drevenej plastiky. Autor zostáva verný svojej poetike zo skoršieho obdobia, prináša nové variácie na tému ženy, ženskej krásy, lásky, mladosti, stojacich v úlohe symbolu úrody, strážkyne hojnosti, ale aj ženy matky a madony. Celkom logicky sa ponúka spojenie motívu ženy a kvetu, ktoré autor umne prepája od jemne poetických až po bravúrne dekoratívne polohy. Výraz, s ktorým Miro Polák pracuje, je predovšetkým vysoká štíhla postava mladšej devy, s predĺženými štylizovanými tvármi, so zdôraznenou časťou bohatého účesu. Poetika ženskej figúry môže byť reminiscenciou na gotické madony a svätičky upínajúce sa vo svojej vertikality k nebu. Uprímenie pozornosti na bohatú hru vlasov ponúka využitie sa v rezbárskej ornamentike, keď tvary účesu nadobúdajú rôzne, vždy nové varianty modelácie. Podobne autor nakladá s motívom kvetu, s ktorým sa ženská figúra ocitá v organickej jednote: kvety a vlasy sa stretávajú v obraze účesu – ako bohatej kytky.

Ženské figúry odkazujú na gotické ale i renesančné tvaroslovie upomínajúce nás na Botticelliho venuše, tiež mýtopoetické vly z domácej ľudovej archeokultúry. Ich statickosť je reálna, ale nesie evokáciu pohybu, tanca, hudobného spojenia, momentov vzletu k vyšinám. Preto sa v autorových motívoch objavujú tiež skulptúry krídla – segmentu symbolu bájenej Niké.

V repertoári Míra Poláka sa stretneme i s postavami mužov, múdrych starcov, alebo tiež autonómnymi motívmi stvárnienia ľudských citov, intímnych vzťahov predovšetkým mladého muža a ženy. Autorova tvorba pohybuje od stredne monumentálnych rozmerov po komorné až drobné sošky, ktoré sa svojou intimitou dotýkajú sveta emocionálnych potrieb súčasného človeka a tak môžu napĺňať očakávanie vďačných divákov.

prof. PhDr. Eva Kapsová, PhD., CSc.

Miroslav Polák

Žena a kvet

výstava výtvarných diel a drevených plastík

Krajské osvetové stredisko v Nitre, Fatranská 3, Nitra

**30. máj – 28. jún 2024, vernisáž 30. máj o 17:00
kurátorka: prof. PhDr. Eva Kapsová, PhD., CSc.**

Autorské výstavy

1982	Park kultúry a oddychu v Nitre
1986	Kultúrne stredisko Chrenová, Nitra
1988	Trenčianske Teplice
1997	Veľká Maňa, Vráble
2024	Nové Zámky
2008	Nové Zámky
2008/2009	Nitra – Galéria Max
2010	Nitra – synagóga
2012	Bratislava
	Nitra – Krajské osvetové stredisko v Nitre
2014	Nitra
2016	Nové Zámky, Topoľčany
2017	Bratislava – Malá scéna
2018	USA – NASA
	České Budejovice – Mestská galéria
	Praha – Slovenský dom
2019	Bratislava – Národná banka
2022	Nitra – Krajské osvetové stredisko v Nitre
2024	Nitra – Krajské osvetové stredisko v Nitre

Kolektívne výstavy:

1976	Poľsko
1979	Maďarsko
1985	Česko

Sochárske sympóziá

2004	Bardejov
1999 -2015	Podhájska
2004 – 2006	Maria Bistrica, Chorvátsko – európske sympóziium
2007	Bratislava – celosvetové sympóziium

Iné	
2015	Zápis do Knihy slovenských rekordov
	106 sôch v jednom objekte Podhájska
2021 – 2022	Dar sôch Nadácií detského kardiocentra, ktorá po dražbe a predaji kalendára venovala finančný výťažok detskému kardiocentru v Bratislave
2024	Ďakovný list riaditeľky Krajského osvetového strediska v Nitre
2024	Pocta Národného osvetového centra v Bratislave

Autorská výstava výtvarníka a sochára Miroslava Poláka je príležitosťou vzdať poctu jeho umeleckej výpovedi, talentu, húževnatosti, nadšenia a pripomenutím si jeho celoživotných výtvarných aktivít, úspechov v oblasti výtvarnej i sochárskej tvorby, prezentáciách na sympóziách, podujatiach, výstavách doma i v zahraničí a oceniť jeho celoživotný prínos pre výtvarné umenie

Daniela Gundová, riaditeľka KOS v Nitre

